

FRIVILLIGHETNORGE

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Att. Konst. departementsråd Tor Saglie

Oslo, 7. september 2012

Deres ref. 201205477- /PHV

HØRINGSSVAR – NOU 2012:14 Rapport fra 22. juli-kommisjonen

Frivillighet Norge viser til høringsbrev datert 17.8.2012 og vil gjerne benytte anledningen til å avgi høringsuttalelse til NOU 2012:14 Rapport fra 22. juli-kommisjonen. Frivillighet Norge har behandlet saken, og har følgende merknader og innspill til rapporten.

Om Frivillighet Norge

Frivillighet Norge er et interessepolitisk samarbeidsforum for frivillig sektor, stiftet 19. September 2005. Vi representerer ca. 60.000 lag og foreninger over hele landet gjennom våre 275 medlemsorganisasjoner.

I Frivillighet Norge arbeider organisasjonene for frivillighetens rammebetingelser, og bidrar til å utvikle frivillighetspolitikken i Norge. Vi arbeider for et best mulig samspill mellom frivillige virksomheter omkring saker av felles interesse, og skal aktivt fremme de frivillige organisasjonenes interesser i samfunnet og sivilsamfunnets betydning for å skape endring, håndtere kriser og bygge samhold og trygghet. Deltakelse i sivilsamfunnet sikrer levende demokrati, sosial kapital, trivsel og folkehelse.

Livreddende frivillighet

Frivillighet Norge er glad for at utvalget flere steder i rapporten framhever de frivilliges viktige innsats under og i etterkant av hendelsene 22. juli. Blant annet står det at ”De frivilliges organisasjoner er en bærebjelke i norsk beredskapsarbeid. Sjelden har verdien av frivillig engasjement og enkeltpersoners initiativ vært vist tydeligere enn i minuttene etter eksplosjonen i regjeringskvartalet og på og ved Tyrifjorden 22/7”¹.

¹ NOU 2012:14 s 457-458

I en medlemsundersøkelse Frivillighet Norge gjorde i november 2011, oppga 60 av Frivillighet Norges medlemsorganisasjoner at de bidro med frivillig innsats rundt hendelsene 22. juli. Organisasjonene deltok blant annet med redningsarbeid og søk, med å etablere støttegrupper og møteplasser og med å arrangere markeringer og drive annet holdningsskapende arbeid. I tillegg kommer den enorme frivillige innsatsen fra enkeltpersoner.

Mange frivillige organisasjoner har omsorgsberedskap, helsefremmende og livreddende oppgaver som hele eller deler av sitt formål, og bidrar med livsviktig hjelpepersonell i små og store redningsaksjoner. Organisasjonene har lokal kunnskap om de fysiske nærmiljøene der de opererer i, og store nettverk i befolkningen som kan mobiliseres ved eksempelvis ulykker, naturkatastrofer og ekstremvær, nødsituasjoner og når mennesker har ekstraordinære behov for hjelp. Det er avgjørende for Norges evne til å håndtere kriser at disse organisasjonene fins og har kapasitet til å bidra.

Sivilsamfunnets bidrag i krisehåndtering må ikke tas for gitt, men gis muligheten til å vokse seg inn i fremtiden. For å ivareta folks innsatsvilje, må frivilligheten anerkjennes og sikres langsiktige, forutsigbare og etisk forsvarlige rammebetingelser.

Deltakelse i sivilsamfunnet skaper tillit

Kommisjonen legger vekt på at de frivilliges innsats 22. juli bidro til å redde flere liv når de raskt trådte til og handlet med stor innsats og på tross av fare for eget liv. Frivillighet Norge ønsker å understreke at dette ikke hadde vært mulig uten den store tilliten som eksisterer i det norske samfunnet. Det er en tillit som frivillige organisasjoner bygger hver dag.

Mye av viljen og evnen til å handle raskt og på eget initiativ, og evnen til umiddelbart samarbeid med fremmede som vi så hos enkeltpersoner under krisen, må sees som et resultat av en høy sivilsamfunnsdeltakelse i Norge. Det samme må viljen til å slå ring om statsministerens budskap om mer åpenhet og mer demokrati som viste seg i form av rosetog og andre arrangementer umiddelbart etter 22. juli. Befolkningen tar for gitt at de kan og skal stille opp å gjøre en innsats når det gjelder, og har tillit til at andre også gjør det. Dette er en enorm ressurs for nasjonen, som vi må ta vare på gjennom å sørge for at det er rom for sivilsamfunnet og stimulere til mer og bedre frivillighet.

Sivilsamfunnet er en viktig del av samfunnets beredskap

I rapporten står det at ”Samarbeidet med frivillige hjelpere var også helt avgjørende, og beredskapsplanene bør inkludere hvordan frivilliges innsats best kan benyttes i en katastrofesituasjon”². Vi er glad for at sivilsamfunnets rolle i samfunnets beredskapsarbeid anerkjennes i rapporten, men er skuffet over at fokuset på samarbeidet med de frivillige organisasjonene er fraværende i rapportens anbefalinger og konklusjoner.

En god samhandling med sivilsamfunnet er avgjørende for det primære og forebyggende beredskapsarbeidet. I sivilsamfunnet drives det hver dag holdningsskapende arbeid, og det bygges sosialt engasjement på lokalt nivå. Organisasjonene står for en omfattende opplæringsvirksomhet

² NOU 2012:14 s 208

FRIVILLIGHETNORGE

som direkte og indirekte bidro til beredskapen i sivilsamfunnet slik vi så den 22. juli og slik vi vil se den neste gang en krise inntreffer.

Deltakelse i sivilsamfunnet forebygger ensomhet og gir kanaler for utfoldelse. Dette er hovedmotivasjonen for at Frivillighet Norge sammen med kommunenes interesseorganisasjon KS har utviklet en plattform for samarbeid mellom kommunal og frivillig sektor med mål om å bevare og videreutvikle den nordiske frivillighetstradisjonen med en selvstendig frivillig sektor som viktig pilar i vårt demokrati³.

Oppfølgingen av rapportens anbefaling om bedre samhandling på tvers av organisasjoner og etater⁴, må inkludere sivilsamfunnet. Bevaringen av et levende sivilsamfunn må være en del av beredskapspolitikken. Gjennom Frivillighet Norge bør frivilligheten involveres i arbeidet med videreutviklingen av Norges primære og sekundære beredskap.

Vi vet ikke når det kan inntreffe en krise neste gang, men vi bør vite at det fins et levende sivilsamfunn som kan stille opp. Også neste gang.

Vennlig hilsen

Brigitte Brekke
Generalsekretær
Frivillighet Norge

³ Les plattformen på <http://www.frivillighetnorge.no/?module=Articles;action=Article.publicShow;ID=2625>

⁴ NOU 2012:14 s 458